FrieslandCampina
nourishing by nature

Halfjaarbericht 2023

Koninklijke FrieslandCampina N.V.

Inhoud

3 Kerncijfers

4 Verslag executive board
5 Ontwikkelingen en resultaten
8 Resultaten business groups
9 De zuivelmarkt in de eerste helft van 2023
12 Ontwikkelingen onderneming eerste helft 2023

17 Halfjaarcijfers
18 Verkorte geconsolideerde winst-en-verliesrekening
19 Verkort geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat
20 Verkorte geconsolideerde balans
21 Verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht
22 Verkort geconsolideerd overzicht vermogensmutaties
23 Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers

Kerncijfers

In miljoenen euro's, tenzij anders aangegeven

	2023 eerste halfjaar	2022 eerste halfjaar	Δ%	2022 jaar
Resultaten				
Netto-omzet	6.898	6.597	4,6	14.076
Netto-omzet voor valuta-effecten	7.049	6.597	6,9	
Bedrijfsresultaat	47	328	-85,7	471
Bedrijfsresultaat voor valuta-effecten	57	328	-82,6	
Nettowinst	8	139	-94,2	292
Winst voor valuta-effecten	13	139	-90,6	
Bedrijfsresultaat (in percentage van de netto-omzet)	0,7	5,0		3,3
Waardecreatie voor leden-melkveehouders				
Garantieprijs[1]	49,96[2]	49,39	1,2	55,21
Pro forma contante nabetaling[3]		0,69		0,90
Weidegangtoeslag en Foqus planet-toeslag[4]	1,13	0,91		0,91
Bijzondere melkstromen[5]	0,61	0,34		0,33
Pro forma melkprijs[3]	51,70	51,33	0,7	57,35
Rente op ledenobligaties	0,56	0,27		0,31
Pro forma algemene reservering[3]	-1,68	1,03		1,03
Pro forma prestatieprijs[3]	50,58	52,63	-3,9	58,69

1 In euro's per 100 kilogram melk, exclusief btw bij 3,58 procent eiwit en 4,45 procent vet.

2 Betreft saldo garantieprijs van 49,63 euro en een verrekening van 0,33 euro per 100 kilogram melk voor een te lage inschatting over het eerste halfjaar 2023.

3 Deze elementen worden bepaald op basis van de winstcijfers over het gehele jaar.

4 Met ingang van 2023 ontvangen leden-melkveehouders een variabele Foqus planet-toeslag voor Duurzame Ontwikkeling, inclusief weidegang, van maximaal 3,50 euro per 100 kilogram melk. De gemiddelde toeslag bedraagt 1,73 euro per 100 kilogram. Melkveebedrijven die On the way to PlanetProof-melk leveren ontvangen geen Foqus-planet-toeslag. De coöperatieve inhouding voor duurzaamheid is voor 2023 voor alle leden 0,60 euro per 100 kilogram melk.

5 Bijzondere melkstromen betreffen het totaalbedrag van uitkeringen per 100 kilogram melk voor Landliebe, VLOG (non-GMO) en On the way to PlanetProof van 0,52 euro per 100 kilogram en het verschil tussen de uitbetaalde garantieprijzen voor biologische melk (61,05 euro) en gangbare melk (49,96 euro). Gemiddeld over alle FrieslandCampina-ledenmelk is dit 0,09 euro per 100 kilogram.

Verslag executive board

Ontwikkelingen en resultaten

Uitdagend eerste halfjaar 2023 voor FrieslandCampina

Resultaten onder druk door sterk gedaalde basiszuivelprijzen en lagere volumes

- Netto-omzet steeg met 4,6 procent ten opzichte van het eerste halfjaar 2022 naar 6,9 miljard euro, gecorrigeerd voor valuta-effecten omzetstijging van 6,9 procent.
- Volume consumentenmerken onder druk als gevolg van hardnekkige inflatie en gedaalde koopkracht consumenten.
- Bedrijfsresultaat daalde met 85,7 procent ten opzichte van het eerste halfjaar 2022 naar 47 miljoen euro met name door tegenvallende bedrijfsresultaten bij de business groups Food & Beverage en Trading.
- Nettowinst daalde met 94,2 procent ten opzichte van het eerste halfjaar 2022 naar 8 miljoen euro.
- Nadelig effect door verschil tussen de aan leden-melkveehouders uitbetaalde melkprijs op basis van de FrieslandCampina-melkprijssystematiek en de lagere marktwaarde van voorraden op moment van verkoop.
- Operationele kasstroom 90 miljoen euro ten opzichte van -89 miljoen euro in de eerste helft van 2022, verbetering in werkkapitaal gedreven door lagere voorraden en debiteuren.
- De pro forma melkprijs voor leden-melkveehouders steeg met 0,7 procent naar 51,70 euro per 100 kilogram, de pro forma prestatieprijs ging met 3,9 procent omlaag naar 50,58 euro ten opzichte van het eerste halfjaar 2022.
- Geen interim-uitkering van de pro forma contante nabetaling over het eerste halfjaar 2023 aan leden-melkveehouders.

Het eerste halfjaar van 2023 was uitdagend voor FrieslandCampina. Zoals aan het begin van het jaar in de 'Vooruitzichten voor 2023' aangegeven, zijn de economische omstandigheden voor de onderneming in de eerste helft van het jaar verslechterd.

De melkprijs die FrieslandCampina het afgelopen halfjaar betaalde aan de leden-melkveehouders was hoger dan de sterk gedaalde marktprijzen voor basiszuivelproducten, vooral die van kaas en boter. Dure voorraden moesten worden verkocht in een dalende zuivelmarkt. Bovendien daalden de volumes als gevolg van marktdaling door koopkrachtverlies en een verschuiving in consumentenbestedingen naar huismerken. De business groups Food & Beverage en Trading werden hierdoor het hardst geraakt. De business groups Ingredients en Specialised Nutrition hadden daarentegen een goede start van het jaar, maar dit kon het verlies aan winstgevendheid in de andere twee business groups niet compenseren. Als gevolg van bovenstaande ontwikkelingen daalde de nettowinst van de onderneming fors in de eerste helft van het jaar.

Ondanks de uitdagende omstandigheden is FrieslandCampina blijven investeren in de onderneming, toekomstige groei en duurzaamheid. Zo opende FrieslandCampina Ingredients in Veghel een nieuwe, duurzame productiefaciliteit voor lactoferrine, een belangrijk, hoogwaardig eiwit voor kinder- en volwassenvoeding. Daarnaast werd ook een grootschalige pilot met een methaanreducerend voeradditief, waaraan bijna 160 melkveebedrijven met in totaal zo'n 20.000 koeien deelnamen, succesvol afgerond. Dit is veelbelovend nieuws als het gaat om de toekomstige vermindering van de broeikasgasuitstoot op melkveebedrijven. Ook heeft de onderneming aflopende schulden geherfinancierd met de uitgifte van een Schuldschein van 300 miljoen euro, gekoppeld aan doelen op het gebied van milieu, maatschappij en governance (zogeheten ESG-doelen). Dit was niet mogelijk geweest zonder heldere klimaatdoelstellingen en andere duurzaamheidsprioriteiten.

Jan Derck van Karnebeek,
CEO Koninklijke FrieslandCampina N.V.
sinds 1 juni 2023

"De resultaten over de eerste helft van het jaar zijn niet op het niveau dat men van FrieslandCampina mag verwachten. Het verbeteren van onze winstgevendheid in 2023 en daarna is dan ook onze topprioriteit. Daarom hebben we kostenbesparingen voor de korte termijn doorgevoerd, zonder daarmee onze lange termijn groeiperspectieven in gevaar te brengen. Daarnaast werken we aan een aanscherping van onze strategie, 'Expedition 2030' geheten, om de winstgevendheid van de onderneming structureel te verbeteren, ook van de minder margerijke product- en klantsegmenten. Hierbij kijken we zowel naar de opbrengsten- als naar de kostenkant van de onderneming. De verdere verduurzaming van FrieslandCampina, onder andere door het uitvoeren van ons klimaatplan, zal ook een belangrijk aandachtspunt zijn binnen Expedition 2030."

Netto-omzet gestegen, bedrijfsresultaat en nettowinst gedaald

In de eerste helft van 2023 steeg de netto-omzet van FrieslandCampina met 4,6 procent naar 6,9 miljard euro ten opzichte van 6,6 miljard in dezelfde periode vorig jaar. De omzetgroei werd voornamelijk gedreven door eerder doorgevoerde prijsverhogingen. De basiszuivelprijzen daalden in de eerste helft van 2023 sneller dan de melkprijs die FrieslandCampina op basis van zijn melkprijssystematiek betaalde aan zijn leden-melkveehouders. Bovendien moesten voorraden die tegen een hogere kostprijs waren geproduceerd tegen een lagere marktwaarde worden verkocht, wat een negatief effect had op de winstgevendheid.

Het bedrijfsresultaat en de nettowinst zijn in de eerste helft van 2023 gedaald ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Het bedrijfsresultaat kwam uit op 47 miljoen euro, een daling van 85,7 procent vergeleken met 328 miljoen euro in de eerste helft van 2022. De nettowinst bedroeg 8 miljoen euro, een daling van 94,2 procent vergeleken met 139 miljoen euro in de eerste helft van 2022. Rentestijgingen, ongunstige wissel-koerseffecten, koopkrachtverlies en een verschuiving in consumentenbestedingen droegen bij aan de lagere resultaten.

Wisselend beeld business groups

De netto-omzet van de business group Food & Beverage groeide door prijsstijgingen met 1,9 procent tot 4.799 miljoen euro in het eerste halfjaar van 2023, vergeleken met 4.711 miljoen euro in dezelfde periode vorig jaar. Het volume daalde vanwege koopkrachtverlies en een verschuiving in consumentenbestedingen naar huismerken. De Professional-business is erin geslaagd het volume gelijk te houden in vergelijking met het eerste halfjaar van vorig jaar, maar de forse daling van de basiszuivelprijzen had een substantiële impact op het resultaat hier. Het bedrijfsresultaat van Food & Beverage als geheel nam af met 85,4 procent tot 23 miljoen euro in de eerste helft van 2023. In dezelfde periode vorig jaar bedroeg het bedrijfsresultaat 158 miljoen euro.

Specialised Nutrition rapporteerde uitstekende omzet- en winstcijfers mede dankzij de groei in de verkoop van kindervoeding onder het merk Friso Prestige in het ultra-premiumsegment in China. De omzet van de business group nam toe met 17,1 procent en bedroeg 582 miljoen euro vergeleken met 497 miljoen euro in de eerste helft van 2022. Het bedrijfsresultaat nam toe met 30,9 procent en kwam uit op 127 miljoen euro vergeleken met 97 miljoen euro in de eerste helft van 2022.

Een stijging van 50,6 procent bracht het bedrijfsresultaat van de business group Ingredients op 131 miljoen euro in de eerste helft van 2023, vergeleken met 87 miljoen euro in dezelfde periode vorig jaar. De omzet bleef met 752 miljoen euro gelijk aan de eerste helft van 2022.

De netto-omzet van de business group Trading nam toe met 24,8 procent naar 765 miljoen euro in de eerste helft van 2023, vergeleken met 613 miljoen euro in dezelfde periode vorig jaar. De lagere volumes voor consumentenproducten in de business group Food & Beverage en de nagenoeg stabiele aanvoer van melk leidden ertoe dat Trading meer basiszuivelproducten moest verhandelen. Het resultaat van Trading werd negatief beïnvloed door de sterke daling van de basiszuivelprijzen. Als gevolg daarvan moesten basiszuivelproducten die tegen een hogere kostprijs waren geproduceerd tegen een lagere marktwaarde worden verkocht. Het bedrijfs-resultaat daalde substantieel tot -138 miljoen euro, ten opzichte van 71 miljoen euro in de eerste helft van 2022.

Resultaten business groups

In miljoenen euro's, tenzij anders aangegeven

Food & Beverage

Netto-omzet derden

4.799 ▲ 1,9%

Eerste halfjaar 2022: 4.711

Bedrijfsresultaat

23 ▼ -85,4%

Eerste halfjaar 2022: 158

Bedrijfsresultaat als percentage omzet derden

0,5%

Specialised Nutrition

Netto-omzet derden

582 ▲ 17,1%

Eerste halfjaar 2022: 497

Bedrijfsresultaat

127 ▲ 30,9%

Eerste halfjaar 2022: 97

Bedrijfsresultaat als percentage omzet derden

21,8%

Ingredients

Netto-omzet derden

752

Eerste halfjaar 2022: 752

Bedrijfsresultaat

131 ▲ 50,6%

Eerste halfjaar 2022: 87

Bedrijfsresultaat als percentage omzet derden

17,4%

Trading

Netto-omzet derden

765 ▲ 24,8%

Eerste halfjaar 2022: 613

Bedrijfsresultaat

-138 ▼ -294,4%

Eerste halfjaar 2022: 71

Bedrijfsresultaat als percentage omzet derden

-18,0%

Operationele kasstroom

De kasstroom uit operationele activiteiten was in de eerste helft van 2023 90 miljoen euro, vergeleken met -89 miljoen euro in dezelfde periode vorig jaar. Deze stijging werd met name veroorzaakt door verbeteringen in het werkkapitaal.

Melkaanvoer in lijn met vorig jaar

De leden-melkveehouders leverden in de eerste helft van 2023 4,8 miljard kilogram melk aan de productielocaties van FrieslandCampina. Dit was 0,5 procent meer dan in dezelfde periode vorig jaar.

Melkprijs

(genoemde bedragen zijn exclusief btw)

FrieslandCampina betaalde zijn leden-melkveehouders in de eerste helft van 2023 een iets hogere gemiddelde garantieprijs uit per 100 kilogram geleverde boerderijmelk dan in dezelfde periode vorig jaar: 49,96 euro tegenover 49,39 euro. De garantieprijs steeg in de eerste helft van 2022 sterk en bleef daarna tot december 2022 min of meer stabiel, terwijl deze in de eerste helft van 2023 sterk daalde. Hierdoor kwam de gemiddelde prijs nagenoeg op hetzelfde niveau uit. De pro forma melkprijs (garantieprijs plus toeslagen) per 100 kilogram geleverde boerderijmelk steeg van 51,33 euro in de eerste helft van 2022 naar 51,70 euro in de eerste helft van 2023. De pro forma prestatieprijs (melkprijs plus rente op ledenobligaties en toevoeging algemene reserve) daalde van 52,63 euro naar 50,58 euro omdat de algemene reservering negatief was als gevolg van de lagere resultaten.

De zuivelmarkt in de eerste helft van 2023

De hoge vraag naar melk in combinatie met een lage aanvoer resulteerde vorig jaar in stijgende prijzen op de wereld-zuivelmarkt. Deze situatie veranderde echter aan het eind van 2022, toen de vraag afnam waardoor de prijzen daalden. Deze trend zette zich voort in eerste maanden van 2023 met een voortdurende afname van de vraag en een dalende lijn in de zuivelprijzen.

Europese Unie

De melkproductie in de Europese Unie vertoonde in het eerste halfjaar van 2023 een wisselend beeld. Terwijl de Noordwestelijke EU-lidstaten meer melk produceerden dan in dezelfde periode vorig jaar, kromp de melkstroom in het zuiden en zuidoosten aanzienlijk. De oorzaken waren de extreme droogte en hitte die deze regio's teisterden en de krimpende marges voor de melkveehouders. De totale melkaanvoer in de Europese Unie nam in het eerste kwartaal toe met ongeveer 0,9 procent en in het tweede kwartaal met ongeveer 0,4 procent.

Verenigde Staten

De melkaanvoer in de Verenigde Staten steeg in het eerste halfjaar van 2023 met 0,8 procent, maar bleef achter bij de verwachtingen door ongunstige weersomstandigheden. In het noordoosten was het te lang te koud en in het Zuidwesten was het te droog. De meeste melk werd gebruikt voor de productie van kaas (cheddar en mozzarella). De hoge inflatie zorgde echter voor een sterke stijging van de consumentenprijzen, waardoor de vraag naar en de afzet van zuivelproducten in zowel het winkelkanaal als het foodservice-kanaal afnam. Dit resulteerde in lagere prijzen voor producten en melk.

Nieuw-Zeeland

De melkproductie in Nieuw-Zeeland had in 2022 veel te lijden onder koude en droge weers-omstandigheden en hoge voerkosten. Het jaar 2023 bracht echter een ommekeer door meer neerslag en lagere voerprijzen. De melkproductie begon daardoor geleidelijk te herstellen. De melkaanvoer steeg in het eerste halfjaar van 2023 met 2,9 procent.

Australië en Argentinië

De melkproductie in Australië ondervindt al jaren de negatieve gevolgen van klimaatverandering. Door bosbranden, droogte en hitte daalde de productie in 2022 met 6,7 procent ten opzichte van het jaar ervoor. In de eerste helft van 2023 zette deze trend zich voort met een daling van 2,5 procent. In Argentinië was de melkproductie stabiel, ondanks de extreme droge en warme weersomstandigheden in het begin van 2023. In het tweede kwartaal verbeterde de situatie door meer neerslag. De melkaanvoer daalde in het eerste halfjaar met 0,3 procent.

Samenvatting
De melkproductie op het noordelijk halfrond is in de eerste helft van 2023 minder sterk gegroeid dan verwacht. Volgens Rabobank was de toename slechts 0,5 procent ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Op het zuidelijk halfrond was er sprake van een daling van de melkproductie, vooral door droogte en hoge kosten in Australië. Alleen Nieuw-Zeeland liet in de eerste helft van 2023 nog een lichte groei zien.

Vraagontwikkeling

China is met ongeveer een kwart van de wereldwijde zuivelhandel een belangrijke speler op de zuivelmarkt. Als grootste zuivelimporteur wil China minder afhankelijk worden van buitenlandse zuivel en investeert daarom in de groei van de eigen melkveehouderij. De binnenlandse melkproductie nam in de eerste helft van 2023 toe met ongeveer 5,5 procent. Tegen de verwachting in heeft het opheffen van de lockdowns om de corona-uitbraken tegen te gaan niet geleid tot een toename van de binnenlandse vraag naar zuivel. Ook de tegenvallende economische groei van China zorgde voor een lagere vraag naar zuivel. Bovendien werd de extra melkproductie vooral gebruikt voor consumptiemelk en -producten, die eerder grotendeels werden gemaakt van melkpoeder. Al deze factoren droegen bij aan een afname van de invoer van zuivel met 6,3 procent in de eerste helft van 2023.

De hoge inflatie in de wereld zorgde voor een sterke daling van de vraag naar zuivel in de overige grote importlanden, met name die in Afrika en Zuidoost-Azië. Daardoor nam de invoer van zuivel in deze landen en dus de export door de exporterende landen af.

Prijsontwikkeling

De aanhoudende en hoge inflatie heeft gezorgd voor een vermindering van de consumptie van zuivelproducten in de wereld. Daarnaast heeft een lichte stijging van de melkproductie op het noordelijk halfrond bijgedragen aan een overschot van melk in de markt. Als gevolg van de hier genoemde ontwikkelingen zijn de meeste basiszuivelprijzen in de eerste helft van 2023 gedaald. De verwachting is dat de prijzen weer zullen stijgen als de vraag naar zuivelproducten wereldwijd aantrekt.

Boterprijs fluctueerde

De boterprijs wordt voornamelijk bepaald door ontwikkelingen op de Europese markt. In de eerste helft van 2023 fluctueerde de boterprijs tussen 4.300 en 4.950 euro per ton, met een verschil van ongeveer 15 procent. De prijs begon het jaar op 4.950 euro en eindigde juni op 4.750 euro per ton. Dit was het resultaat van een evenwicht tussen vraag en aanbod van boter in Europa.

Melkpoederprijs schommelde

De wereldmarkt heeft een grote invloed op de prijs van mager melkpoeder. Deze prijs schommelde sterk in de eerste helft van 2023. In januari 2023 was de prijs nog 2.780 euro per ton, maar in april was deze gedaald tot 2.250 euro per ton. Eind juni was er weer een lichte stijging tot 2.370 euro per ton. De prijs van vol melkpoeder liet een minder grote schommeling zien. Deze prijs begon het jaar op 3.850 euro per ton en zakte in april tot 3.290 euro per ton. Daarna herstelde de prijs zich weer en bereikte eind juni een niveau van 3.500 euro per ton.

Wisselend beeld voor kaasprijzen

Kaas is het belangrijkste product dat gemaakt wordt van Nederlandse melk. Ongeveer de helft van de melk gaat naar de kaasproductie. Uit de wei, die overblijft na het stremmen van de melk, worden waardevolle eiwitten gehaald voor onder andere kindervoeding, medicijnen en sportvoeding. De vraag naar kaas en wei-eiwitten zal naar verwachting blijven groeien.

De prijs van foliekaas schommelde sterk in de eerste helft van 2023. In januari was de prijs nog 3.500 euro per ton, maar door een afnemende vraag van kopers zakte deze in februari naar 2.800 euro per ton. Daarna steeg de prijs weer door een goede export op de wereldmarkt en bereikte in juni een niveau van 3.500 euro per ton.

De prijs van natuurgerijpte Goudse kaas daalde daarentegen gestaag van 5.100 euro in januari naar 4.100 euro per ton in juni, een daling van zo’n 20 procent.

Prijs weipoeder gedaald

De prijs voor weipoeder daalde door een overaanbod van wei en een verminderde vraag vanuit de kalvermelk- en weiverwerkende industrie. De prijs ging van 820 euro per ton in januari naar 630 euro per ton in juni.

Melkprijzen fors gedaald

De basiszuivelprijzen zijn in de eerste helft van 2023 verder gedaald, zowel in de Europese Unie als op de wereldmarkt. Dit had gevolgen voor de gemiddelde Europese melkprijs, die van 58,25 euro in december 2022 met ongeveer een kwart zakte tot 44,91 euro per 100 kilogram in juni. De garantieprijs van FrieslandCampina daalde van 62,51 euro in december tot 43,25 euro per 100 kilogram in juni, een afname van 31 procent.

FrieslandCampina betaalde in het eerste halfjaar van 2023 zijn leden-melkveehouders 6,05 euro meer per 100 kilogram geleverde biologische boerderijmelk: 61,05 euro ten opzichte van 55,00 euro in dezelfde periode vorig jaar.
De pro forma prijs per 100 kilogram biologische boerderijmelk kwam uit op 62,72 euro ten opzichte van 57,31 euro vorig jaar.

Interim-uitkering van de pro forma contante nabetaling

Als gevolg van het lagere resultaat en een hogere toerekening aan rente op ledenobligaties en aan minderheidsbelangen wordt er geen interim-uitkering van de pro forma contante nabetaling over het eerste halfjaar van 2023 uitgekeerd aan de leden-melkveehouders. De interim-uitkering bedraagt normaliter 75 procent van de pro forma contante nabetaling over het eerste halfjaar. De finale afrekening vindt plaatst in het daarop volgende jaar op basis van de jaarresultaten van de onderneming en de totale hoeveelheid geleverde melk.

Ontwikkelingen onderneming eerste helft 2023

Duurzaamheid

Voortgang klimaatplan

In april 2023 is er een voortgangsrapportage gepubliceerd, waarin wordt beschreven welke stappen FrieslandCampina in 2022 op weg naar de realisatie van zijn klimaatplan heeft gezet en welk acties er in 2023 zullen volgen om de doelstellingen voor 2030 te bereiken.

Ook zijn aflopende schulden geherfinancierd door middel van een Schuldschein van 300 miljoen euro, gekoppeld aan doelen op het gebied van milieu, maatschappij en governance (ESG-doelen).

Efficiënter en duurzamer productienetwerk

FrieslandCampina werkt hard aan de verduurzaming van zijn productievoorzieningen. In Nederland zijn er in het eerste halfjaar van 2023 op dit gebied belangrijke stappen gezet. Zo heeft FrieslandCampina Ingredients in maart een nieuwe productievoorziening voor lactoferrine in Veghel in gebruik genomen. Hierdoor is de jaarlijkse productiecapaciteit verhoogd tot 80 ton. De nieuwe installatie voldoet aan hoge eisen op het gebied van duurzaamheid. In Workum is de kaas- en weiproductie uitgebreid met nieuwe voorzieningen, waaronder een duurzamere melkontvangst, een energiezuinige ijswater-installatie en een duurzame energievoorziening. In de kaasfabriek in Gerkesklooster is een duurzamere indamper geïnstalleerd en in Leeuwarden is gestart met de bouw van een nieuwe duurzamere energiecentrale die de broeikasgasuitstoot van de locatie met 55 procent zal reduceren ten opzichte van 2015. Ook is aangekondigd dat FrieslandCampina voornemens is de boterproductie te concentreren in Lochem, waardoor de vestiging in 's-Hertogenbosch in 2025 zal sluiten. Een nieuwe productielijn in Lochem zal de boterproductie op het gebied van efficiëntie en duurzaamheid naar een hoger niveau brengen.

Niet alleen in Nederland, maar ook in het buitenland zet FrieslandCampina stappen om verder te verduurzamen. De sterilisatoren van het Alaska Milk Corporation in de Filippijnen zijn voorzien van een warmteterugwinningssysteem. Op onze productielocatie in het Duitse Lippstadt verrijst een biomassacentrale voor houtafval uit de regio. De centrale, die in 2025 voltooid zal zijn, draagt bij aan het verminderen van de CO_2-uitstoot en het verhogen van de energie-efficiëntie van de locatie. Tot slot worden op dit moment in Indonesië en Maleisië nieuwe, duurzamere fabrieken gebouwd, die in 2024 gereed zullen zijn.

Duurzame verpakkingen

In de eerste helft van 2023 is er vooruitgang geboekt op het gebied van duurzame verpakkingen. Een voorbeeld hiervan is de opening van de eerste recyclingfaciliteit voor multilaags-plastic in Zuidoost-Azië, gevestigd in de Filippijnen. Multilaagsplastic houdt voedsel langer vers, maar is ook moeilijker te recyclen. Alaska Milk Corporation heeft samen met D&G Pacific Corporation een innovatieve recyclingfaciliteit opgezet in Antipolo City, Rizal, waar met behulp van nieuwe technologie van het gebruikte verpakkingsmateriaal plastic platen kunnen worden gemaakt die worden verwerkt in meubels of in de bouw. Dit is een belangrijke stap om plasticvervuiling te verminderen.

Om te voldoen aan de Single Use Plastics (SUP)-richtlijn van de Europese Unie die in juli 2024 in werking treedt, heeft FrieslandCampina recentelijk nieuwe verpakkingen met vastzittende doppen geïntroduceerd om het inzamelen en recyclen van plastic in Nederland en België te verbeteren. Onze ambitie is om in 2025 een verpakkingsportfolio te hebben dat voor tenminste 95 procent recyclebaar en/of herbruikbaar is. Ons streven is om in 2050 een circulaire en netto-klimaatneutrale onderneming te zijn.

Verduurzaming op de melkveebedrijven

Het uitblijven van een landbouwakkoord is teleurstellend. FrieslandCampina heeft als coöperatieve onderneming een groot belang bij een sterke melkveehouderij, die in staat is te investeren in een duurzame melkproductie en die maatschappelijk gewaardeerd wordt. Een breed gedragen landbouwakkoord met perspectief voor de melkveehouders en de zuivelketen had daar een belangrijke bijdrage aan kunnen leveren.

In maart 2023 ontvingen alle leden-melkveehouders een 'klimaatbrochure' met tips om te werken aan het verminderen van broeikasgassen op het melkveebedrijf. De

brochure geeft ook inzicht in de mogelijke broeikasgasreductie van elke maatregel voor een gemiddeld melkveebedrijf. Samen met externe adviesbureaus organiseerde FrieslandCampina verschillende workshops over broeikasgas-reductie voor leden-melkveehouders. Dit voorjaar namen ongeveer 600 melkveebedrijven deel aan workshops.

Valorisatie
Om broeikasgasreductie op leden-melkveebedrijven verder te versnellen, werkt FrieslandCampina in toenemende mate samen met ketenpartijen, waaronder klanten uit de voedingsmiddelenindustrie zoals Mondelēz International. Binnen dergelijke partnerschappen investeert de klant mee in programma's op het erf om de emissies van broeikasgassen te verminderen. Ook melkstromen zoals On the way to PlanetProof en Biologisch blijven belangrijk om te kunnen investeren in verduurzaming op het erf. Op deze manier werken we aan een duurzame melkveehouderij en kunnen tegelijkertijd leden-melkveehouders worden beloond voor de extra inspanningen die hiermee gepaard gaan.

Dairy Development
FrieslandCampina ondersteunt met zijn Dairy Development-activiteiten China, Indonesië, Ivoorkust, Maleisië, Nigeria, Pakistan, Roemenië, Thailand en Vietnam om hun lokale landbouw-sectoren verder te ontwikkelen. Een essentieel aspect daarvan is het verhogen van het bedrijfsrendement en daarmee het levens-onderhoud van lokale melkveehouders, waarbij duurzame landbouwmethoden zoveel mogelijk worden toegepast.

Om in Nigeria aan de groeiende behoefte aan lokale melk te voldoen, zijn in het eerste halfjaar van 2023 verschillende melkinzamelpunten opgezet en lokale boeren opgeleid. Ook is er geïnvesteerd in betere melkveerassen. Een van deze rassen is Girolando, dat ontstaat door lokale koeien te kruisen met Gir en Holstein. Het Girolando ras is geschikt voor tropische omstandigheden zoals in Nigeria. Deze koeien kunnen bijvoorbeeld goed tegen hitte en zijn beter bestand tegen tropische ziekten. Deze innovatie helpt lokale veehouders om duurzaam melkvee te houden.

Pilot met Bovaer afgerond

FrieslandCampina, DSM en Agrifirm hebben de grootschalige pilot met Bovaer®, een methaanreducerend voeradditief voor koeien, in maart van dit jaar met succes afgerond. Tijdens deze pilot is gedurende zes maanden de uitstoot van koeien In Nederland met 10.000 ton CO_2-equivalent gereduceerd. Door grootschalige toepassing van de methaanremmer kan de landbouw significant bijdragen aan het terugdringen van broeikasgassen. De pilot heeft wederom bevestigd dat Bovaer® gemakkelijk kan worden opgenomen in de reguliere landbouwactiviteiten en geen invloed heeft op de gezondheid van de koe, de melkproductie of de melksamenstelling. Hierdoor kan Bovaer® snel door de gehele Nederlandse zuivelsector worden toegepast, waardoor broeikasgasemissies significant worden verminderd en Nederland geholpen wordt zijn klimaatdoelstellingen te halen. In totaal hebben 158 melkveebedrijven met in totaal 20.000 koeien meegedaan aan de Nederlandse pilot.

Een van FrieslandCampina's doelen is om de kwaliteit van de bedrijfsdata van melkveehouders in alle landen waar de onderneming actief is te verhogen. Deze data zijn essentieel om melkveehouders te helpen bij het verkrijgen van inzicht in hun bedrijfsvoering en zo gerichte verbeteringen aan te brengen. Zo kunnen ze bijvoorbeeld zien hoe ze hun kostprijs, melkkwaliteit en emissies kunnen optimaliseren.

Op 1 juni, Wereldmelk Dag, is een belangrijke stap voor de ontwikkeling van de zuivelsector in Ivoorkust gezet. Op deze dag hebben het ministerie van Landbouw van Ivoorkust en het mede door FrieslandCampina opgerichte Zuivel Expertise Center een overeenkomst ondertekend om samen te werken aan kennisoverdracht en capaciteitsopbouw. Het doel is om de lokale melkproductie en -consumptie te stimuleren en bij te dragen aan een gezonde voeding voor de bevolking.

Innovatie

FrieslandCampina zet in op het ontwikkelen van producten en merken die aansluiten bij de wensen en behoeften van consumenten en klanten. In dit kader is FrieslandCampina Ingredients in januari van dit jaar een strategische samenwerking aangegaan met biotechnologiebedrijf Triplebar Bio Inc. om de productie en ontwikkeling van eiwitten uit cellulaire precisiefermentatie uit te breiden.

Naast zuivelproducten heeft FrieslandCampina zijn productaanbod uitgebreid met plantaardige drinks onder het merk Campina in Nederland en België en het merk NoyNoy in Griekenland. Hiermee speelt de onderneming in op de vraag van consumenten naar variatie. Een volgende stap is om te onderzoeken of leden-melkveehouders grondstoffen voor de plantaardige producten kunnen gaan verbouwen. In dit kader nemen dertig Nederlandse leden-melkveebedrijven deel aan een proef om ervaring op te doen met het telen van haver en soja. De proef is een initiatief van FrieslandCampina en Agrifirm. Het gaat om in totaal 200 hectare haver en 50 hectare soja.

Verkoop deel Duitse consumentenactiviteiten voltooid

In april 2023 is de overname van de Duitse consumentenactiviteiten van FrieslandCampina door de Theo Müller-groep afgerond. Het Bundeskartellamt had hiervoor in februari toestemming gegeven. FrieslandCampina blijft op de Duitse markt actief met Chocomel, Valess en de kaasmerken Frico en Holland Master, alsmede met een aantal buiten Duitsland geproduceerde huismerken. Ook gaat het door met de activiteiten die vallen onder Professional en die gericht zijn op het out-of-home-segment. Circa 675 mede-werkers zijn mee overgegaan naar de nieuwe eigenaar.

In de week van Internationale Vrouwendag in maart heeft FrieslandCampina door het onderschrijven van de UN Women's Empowerment Principles opnieuw bekrachtigd dat het zich inzet voor gendergelijkheid en 'empowerment' van vrouwen op de werkvloer. FrieslandCampina zal met verschillende stakeholders uit de sector gaan samenwerken om te stimuleren dat er meer vrouwen in leidinggevende posities komen.

Brand in Lochem

Op 12 juni 2023 heeft er een brand gewoed op de productielocatie in Lochem, waar boter, boterolie, melkpoeder en melkfiltratieproducten worden geproduceerd. Alle medewerkers konden gelukkig veilig het gebouw verlaten. De hele productie kwam stil te liggen. Vanaf 19 juni kon de productie en levering van boter, boterolie en melkfiltratieproducten worden hervat. In de loop van juli waren drie van de vijf melkpoedertorens weer operationeel. De reparatie van de overige twee torens zal nog geruime tijd in beslag nemen. Ondanks de gebeurtenissen is de melkinname bij de leden-melkveehouders niet onderbroken geweest.

Veranderingen executive board

Chief Executive Officer Hein Schumacher heeft per 1 mei 2023 Koninklijke FrieslandCampina N.V. verlaten omdat hij een nieuwe positie heeft geaccepteerd als CEO van Unilever. Jan Derck van Karnebeek is hem met ingang van 1 juni opgevolgd als CEO van de onderneming. Geraldine Fraser, Chief People Officer, heeft per 1 juli 2023 de onderneming verlaten. Er wordt momenteel gezocht naar een opvolger voor haar. In verband met de aangekondigde toekomstige vereenvoudiging van de topstructuur is in goed overleg met Roel van Neerbos besloten dat hij per 1 november 2023 zal terugtreden als lid van de executive board en als President van de Food & Beverage. Deze rol komt in de nieuwe topstructuur te vervallen. Van Neerbos blijft tot eind oktober in functie en blijft gedurende die tijd ook zijn toezichthoudende posities bij verschillende werkmaatschappijen van FrieslandCampina vervullen.

Risico's

In het jaarverslag van 2022 zijn de onzekerheden en risico's beschreven die mogelijk een materieel nadelig effect kunnen hebben op het resultaat en het vermogen van FrieslandCampina. Daarin is eveneens beschreven op welke wijze de onderneming deze risico's beheerst. Deze beschrijving van onzekerheden, risico's en maatregelen vormt door middel van verwijzing een onderdeel van dit halfjaarbericht.

FrieslandCampina kende een uitdagende eerste helft van 2023, zoals ook uiteengezet in andere secties van dit halfjaarbericht. Het risicoprofiel van de globale markten waarin FrieslandCampina opereert bleef hoog; met name op het gebied van (geo)politieke en gerelateerde economische en financiële risico's. Bovendien blijven duurzaamheid-, fraude- en cyberrisico's relevant.

De (geo)politieke situatie is nog steeds uiterst volatiel door de aanhoudende oorlog in de Oekraïne. De impact op de energiemarkt nam af, maar de effecten op de wereldeconomie bleven merkbaar, bijvoorbeeld op het gebied van de beschikbaarheid van (duurzame) grondstoffen, publieke financiering, en (cyber)risico's met betrekking tot vitale infrastructuur van landen. Bovendien zette de trend zich voort waarin overheden meer protectionistische maatregelen treffen door middel van importtarieven en wet- en regelgeving, bijvoorbeeld ten aanzien van de traceerbaarheid van grondstoffen. Voor de tweede helft van 2023 is de verwachting dat het risicoprofiel hoog is. De marktontwikkelingen, economische en logistieke impact in relatie tot de oorlog in de Oekraïne, en andere politieke spanningen in de regio's waar we actief zijn, worden nauwlettend gevolgd. Ook kunnen landelijke verkiezingen, nieuwe wet- en regelgeving en mogelijke onrust impact hebben op het geopolitieke risicoprofiel (bijvoorbeeld na de verkiezingen in Pakistan, maar ook in aanloop naar de verkiezingen in Nederland, Indonesië en de Verenigde Staten).

Op economisch vlak bleef de impact van de hoge inflatie en daarmee gepaard gaande hoge rente en hoge prijzen merkbaar in een afnemend consumentenvertrouwen, verlies aan koopkracht en derhalve een afnemende vraag naar consumentenproducten. Dit heeft geleid tot een verschuiving naar goedkopere lokale/huismerk-producten. Hierin ligt voor FrieslandCampina de uitdaging om betaalbare, voedzame en innovatieve producten te kunnen blijven aanbieden. Ondanks de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt, weten we nog steeds tijdig bekwaam personeel aan te trekken waarbij ook nadrukkelijk aandacht uitgaat naar de retentie van bestaande medewerkers. Een afnemende groei van het bruto binnenlands product in onze belangrijkste markten, inflatie- en prijs-ontwikkelingen in onze primaire afzetgebieden en

een eventuele opkomende recessie met een verdere impact op koopkracht, verkoopvolumes en financiële indicatoren zijn de voornaamste risico's die worden gevolgd. De gerelateerde lokale markontwikkelingen, klantvraag en proposities worden uiteraard dagdagelijks gemanaged door de (lokale) sales & marketing teams.

In tegenstelling tot 2022, hadden de ontwikkelingen van de basiszuivelprijzen in de eerste helft van 2023 een grote negatieve impact op het resultaat van de onderneming; naar verwachting zal in de tweede helft van 2023 dit negatieve effect afnemen. De uitdagingen op het gebied van beschikbare U.S. Dollars (bijvoorbeeld in Nigeria, Pakistan en Egypte) zijn nog steeds actueel. De impact van stijgende rentes op de financiering van de onderneming is significant. Het blijft evenwel onzeker welke eventuele verdere maatregelen door de centrale banken zullen worden genomen en wat de impact daarvan zal zijn. Onze experts houden de basiszuivelprijs-ontwikkelingen alsmede de ontwikkelingen op de financiële markten en de overheidsfinanciën nauwlettend in de gaten om waar nodig tijdig te kunnen reageren.

Op het gebied van duurzaamheid blijft de voorgestelde stikstof wet- en regelgeving voor de Nederlandse zuivelindustrie het belangrijkste sectorspecifieke risico voor de onderneming en de leden-melkveehouders. Er zijn diverse scenario's beschikbaar om de uitdagingen van een afnemende melkaanvoer het hoofd te bieden. Fraude- en cyberrisico's blijven evolueren naarmate de technologie vordert; het toenemende gebruik van kunstmatige intelligentie (AI) biedt kansen, maar ook zeker risico's, bijvoorbeeld door meer geavanceerde aanvallen, maar ook op het gebied van data(veiligheid). Het blijft belangrijk dat medewerkers zich bewust zijn van de kansen en risico's. Onze trainingsprogramma's, kennisdeling over cybersecurity en veilig online werken, en het herkennen van veelvoorkomende frauduleuze werkwijzen, dragen bij aan een betere bescherming tegen dergelijke risico's.

Naast het actief managen van de belangrijkste risicoprioriteiten zoals hierboven geschetst, zijn er uiteraard ook veel kansen en ontwikkelingen zoals uiteengezet in andere secties van dit halfjaarbericht. Bijvoorbeeld in de herijking van onze strategie, nieuwe marktproposities en de nieuwe opzet van een globale supply chain-organisatie. Dit alles met als belangrijkste doel een melkprijs te kunnen uitbetalen die melkveehouders een goed rendement geeft en ze in staat stelt de noodzakelijke, duurzame, investeringen te doen voor de toekomst.

Vooruitzichten

Voor het tweede halfjaar van 2023 wordt verwacht dat de melkprijs die wordt betaald aan de leden-melkveehouders en de basiszuivel-prijzen dichter bij elkaar komen te liggen. Daardoor zullen verliezen die we in het eerste halfjaar van 2023 hebben gezien als gevolg van de hoge kostprijs van onze melk bij inname en de lagere marktwaarde van voorraden op moment van verkoop, in de tweede helft van het jaar naar verwachting minder impact hebben. Wel wordt verwacht dat volumes onder druk zullen blijven staan door inflatie en koopkrachtverlies van consumenten. Stijgende rentes en nadelige valuta-effecten zullen naar verwachting eveneens een negatief effect hebben op het resultaat van de onderneming in de tweede helft van 2023. Tot slot zal de kostenstructuur van de onderneming tegen het licht worden gehouden wat mogelijk zal leiden tot herstructureringskosten in de tweede helft van het jaar.

Executive board

Jan Derck (J.D.) van Karnebeek
Chief Executive Officer

Hans (J.G.) Janssen
Chief Financial Officer

Roel (R.F.) van Neerbos
President FrieslandCampina Food & Beverage

David (D.A.) Cutter,
Chief Supply Chain Officer

Amersfoort, 18 juli 2023

Halfjaarcijfers

Verkorte geconsolideerde winst-en-verliesrekening

In miljoenen euro's

	eerste halfjaar 2023	eerste halfjaar 2022
Netto-omzet	6.898	6.597
Kostprijs omzet	-6.116	-5.447
Brutowinst	**782**	**1.150**
Reclame- en promotiekosten	-272	-267
Verkoop- en algemene beheerskosten	-463	-445
Overige bedrijfslasten en - opbrengsten		-110
Bedrijfsresultaat	**47**	**328**
Financieringsbaten en -lasten	-37	-7
Resultaat uit joint ventures en geassocieerde deelnemingen, na aftrek van belastingen	5	5
Winst voor belastingen	**15**	**326**
Belastingen	-7	-187
Winst voor de periode	**8**	**139**
Winst toe te rekenen aan:		
– houders van ledenobligaties	27	13
– houders van perpetuele obligaties	4	4
– verstrekker van lening coöperatie	9	4
– aandeelhouder	89	82
Aandeelhouder en overige vermogensverschaffers	**129**	**103**
Aandeelhouder als houder van minderheidsbelangen	-170	
Aandeelhouder en overige vermogensverschaffers (incl. minderheidsbelangen aandeelhouder)	**-41**	**103**
Overige houders van minderheidsbelangen	49	36
	8	**139**

Verkort geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

In miljoenen euro's

	eerste halfjaar 2023		eerste halfjaar 2022	
Winst voor de periode		**8**		**139**
Posten die in de toekomst worden of mogelijk worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening (na aftrek van belastingen):				
– Effectieve deel mutatie kasstroomafdekkingen	-4		9	
– Valuta-omrekenverschillen	-76		15	
– Aandeel overig totaalresultaat van joint ventures en geassocieerde deelnemingen	1		2	
		–79		**26**
Posten die in de toekomst niet worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening (na aftrek van belastingen):				
– Herwaardering van verplichtingen (activa) uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen	2		17	
		2		**17**
Overig totaalresultaat, na aftrek van belastingen		**–77**		**43**
Totaalresultaat voor de periode		**-69**		**182**
Totaalresultaat toe te rekenen aan:				
– Aandeelhouder en overige vermogensverschaffers	72		149	
– Aandeelhouder als houder van minderheidsbelangen	-169		-5	
Aandeelhouder en overige vermogensverschaffers (incl minderheidsbelangen aandeelhouder)		**-97**		**144**
Overige houders van minderheidsbelangen		28		38
		-69		**182**

Verkorte geconsolideerde balans

In miljoenen euro's

	30 juni 2023	31 december 2022
Activa		
Grond, gebouwen en installaties	3.202	3.239
Immateriële activa	1.334	1.403
Latente belastingvorderingen	193	130
Joint ventures en geassocieerde deelnemingen	117	116
Personeelsbeloningen	9	9
Overige activa	82	79
Vaste activa	**4.937**	**4.976**
Voorraden	1.874	2.064
Handelsdebiteuren en overige vorderingen	2.000	2.488
Liquide middelen	244	421
Activa aangehouden voor verkoop		88
Vlottende activa	**4.118**	**5.061**
Totaal activa	**9.055**	**10.037**

	30 juni 2023	31 december 2022
Eigen vermogen		
Aandelenkapitaal	370	370
Algemene reserve en overige reserves	2.278	2.246
Eigen vermogen toe te rekenen aan de aandeelhouder	**2.648**	**2.616**
Ledenobligaties	900	913
Perpetuele obligaties	305	301
Lening coöperatie	292	295
Eigen vermogen toe te rekenen aan overige vermogensverschaffers	**1.497**	**1.509**
Eigen vermogen toe te rekenen aan de vermogensverschaffers	**4.145**	**4.125**
Minderheidsbelangen aandeelhouder	-538	-284
Eigen vermogen direct toe te rekenen aan de vermogensverschaffers	**3.607**	**3.841**
Overige minderheidsbelangen	340	330
Totaal eigen vermogen	**3.947**	**4.171**
Verplichtingen		
Personeelsbeloningen	194	202
Latente belastingverplichtingen	61	53
Rentedragende verplichtingen	1.067	993
Overige verplichtingen	97	99
Langlopende verplichtingen	**1.419**	**1.347**
Rentedragende verplichtingen	463	638
Handelscrediteuren en overige verplichtingen	3.226	3.875
Passiva aangehouden voor verkoop		6
Kortlopende verplichtingen	**3.689**	**4.519**
Totaal verplichtingen	**5.108**	**5.866**
Totaal passiva	**9.055**	**10.037**

Verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht

In miljoenen euro's

	eerste halfjaar 2023	eerste halfjaar 2022
Operationele activiteiten		
Winst voor belastingen	15	326
Afschrijvingen op grond, gebouwen en installaties en amortisatie immateriële activa	213	230
Bijzondere afwaarderingen op grond, gebouwen en installaties en immateriële activa	9	91
Mutatie in voorraden, vorderingen en verplichtingen	29	-616
Overige operationele activiteiten	-176	-120
Nettokasstroom uit operationele activiteiten	**90**	**-89**
Investeringsactiviteiten		
Investeringen in grond, gebouwen, installaties en immateriële activa	-225	-228
Desinvesteringen van grond, gebouwen, installaties, immateriële activa en activa aangehouden voor verkoop	2	12
Desinvesteringen bedrijfsonderdelen, na aftrek van liquide middelen	74	
Verstrekte leningen en ontvangen aflossingen op verstrekte leningen	49	-111
Kapitaalstortingen in geassocieerde deelnemingen	-1	
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten	**-101**	**-327**
Financieringsactiviteiten		
Uitbetaald dividend	-103	-34
Uitbetaalde rentevergoeding aan houders van ledenobligaties en achtergestelde obligaties	-33	-20
Conversie ledenobligaties en kapitaalstortingen		23
Opgenomen rentedragende verplichtingen	1.156	932
Afgelost op rentedragende verplichtingen	-1.104	-741
Afgelost op leaseverplichtingen	-30	-34
Aflossing voorwaardelijke verplichtingen	-26	
Afwikkeling derivaten en overige	-5	-1
Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten	**-145**	**125**
Nettokasstroom	**–156**	**-291**
Liquide middelen begin verslagperiode[1]	404	505
Nettokasstroom	-156	-291
Koersverschil liquide middelen	-16	21
Liquide middelen per 30 juni[1]	**232**	**235**

1 Liquide middelen bevat tevens rekening-courant banken die direct opeisbaar zijn en een integraal onderdeel vormen van het kasbeheer van FrieslandCampina.

Verkort geconsolideerd overzicht vermogensmutaties

In miljoenen euro's

	eerste halfjaar 2023					eerste halfjaar 2022				
	Eigen vermogen toe te rekenen aan de vermogens-verschaffers	Minder-heids-belangen aandeel-houders	Eigen vermogen direct toe te rekenen aan de vermogens-verschaffers	Overige minder-heids-belangen	Totaal eigen vermogen	Eigen vermogen toe te rekenen aan de vermogens-verschaffers	Minder-heids-belangen aandeel-houders	Eigen vermogen direct toe te rekenen aan de vermogens-verschaffers	Overige minder-heids-belangen	Totaal eigen vermogen
Begin verslagperiode	**4.125**	-284	**3.841**	330	**4.171**	**4.012**	-377	**3.635**	326	**3.961**
Overzicht totaalresultaat verslagperiode:										
– winst periode	129	-170	-41	49	**8**	103		103	36	**139**
– overig totaalresultaat	-57	1	-56	-21	**-77**	46	-5	41	2	**43**
Totaalresultaat voor de verslagperiode	**72**	**-169**	**-97**	**28**	**-69**	**149**	**-5**	**144**	**38**	**182**
Transacties met vermogensverschaffers direct verwerkt in het eigen vermogen:										
– uitbetaald dividend		-85	-85	-18	**-103**	-14		-14	-20	**-34**
– uitbetaalde rente-vergoeding	-52		-52		**-52**	-26		-26		**-26**
– conversie ledenobligaties en kapitaalstortingen						23		23		**23**
Totaal transacties met vermogensverschaffers	**-52**	**-85**	**-137**	**-18**	**-155**	**-17**		**-17**	**-20**	**-37**
Per 30 juni	**4.145**	**-538**	**3.607**	**340**	**3.947**	**4.144**	**-382**	**3.762**	**344**	**4.106**

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers

Algemeen

Koninklijke FrieslandCampina N.V. is statutair gevestigd in Amersfoort, Nederland. Het adres is: Stationsplein 4, 3818 LE Amersfoort. De vennootschap is geregistreerd bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 11057544. In de geconsolideerde halfjaarcijfers voor de eerste zes maanden geëindigd op 30 juni 2023 zijn opgenomen Koninklijke FrieslandCampina N.V. en haar dochterondernemingen (tezamen FrieslandCampina genoemd).

Zuivelcoöperatie FrieslandCampina U.A. ('de coöperatie') houdt alle aandelen in Koninklijke FrieslandCampina N.V.

Op de geconsolideerde halfjaarcijfers is geen accountantscontrole toegepast.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Overeenstemmingsverklaring

Dit halfjaarbericht is opgesteld in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving'. Dit halfjaarbericht moet in samenhang worden gelezen met de geconsolideerde jaarrekening van 2022 welke is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), voor zover van toepassing.

Voor deze geconsolideerde halfjaarcijfers zijn dezelfde grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en berekeningsmethoden gehanteerd als toegepast bij de geconsolideerde jaarrekening van 2022.

Wijzigingen in grondslagen voor financiële verslaggeving

Nieuwe en herziene standaarden, wijzigingen en interpretaties zoals toegepast door FrieslandCampina

De standaarden en interpretaties die van toepassing zijn vanaf 1 januari 2023 en zijn toegepast bij het opstellen van deze geconsolideerde jaarrekening hadden geen materiële invloed. De standaarden en interpretaties die van toepassing zijn na 1 januari 2024 zijn niet toegepast.

Beoordelingen, schattingen en aannames

De opstelling van de geconsolideerde halfjaarcijfers in overeenstemming met EU-IFRS vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en gerapporteerde waarden van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Hierbij is mede gebruikgemaakt van opinies en adviezen van (externe) ter zake deskundigen. Kosten of baten als gevolg van herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schattingen worden herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Voor een overzicht van de belangrijkste veronderstellingen en inschattingen wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening van 2022. In de eerste helft van het jaar 2023 hebben zich in dit kader geen belangrijke wijzigingen voorgedaan, anders dan in dit halfjaarbericht toegelicht.

Consolidatie van entiteiten

In het eerste halfjaar van 2023 hebben ten opzichte van eind 2022 geen significante wijzigingen in de consolidatie van entiteiten plaatsgevonden.

Financieel risicobeheer

De belangrijkste doelstellingen en procedures van het financieel risicobeheer binnen FrieslandCampina zijn consistent met de doelstellingen en procedures zoals gepresenteerd in de geconsolideerde jaarrekening 2022.

Seizoensinvloeden

Er is geen sprake van een significant seizoenspatroon in de vergelijking tussen een eerste halfjaar en een tweede halfjaar.

Segmentatie

FrieslandCampina heeft in het eerste halfjaar van 2023 wijzigingen doorgevoerd in zijn managementstructuur waarbij de mainstream kindervoeding activiteiten van business group Specialised Nutrition zijn overgeheveld naar business group Food & Beverage. De vergelijkende cijfers zijn hiervoor aangepast. De wijziging in segmenten heeft niet geleid tot herallocatie van goodwill. FrieslandCampina onderscheidt de volgende vier segmenten, bestaande uit de vier marktgerichte business groups:

— **Food & Beverage** produceert en voorziet consumenten wereldwijd van dagelijkse zuivelproducten, zoals melk, yoghurt, gecondenseerde melk, zuiveldranken, kaas, kwark, boter en room. De business group richt zich daarbij op het consumenten- en professionele kanaal.

— **Specialised Nutrition** richt zich op het kindervoedingsmerk Friso en biedt kindervoeding aan in vijf markten: China, Vietnam, Maleisië, Griekenland en Mexico.

— **Ingredients** is business partner voor producenten die zich onderscheiden met gezonde voeding en welzijn voor consumenten in alle fasen van het leven. Ingredients richt zich op ingrediënten voor kindervoeding en biedt specifieke innovaties en toepassingen aan voor volwassenen op het gebied van medische voeding en sportvoeding.

— **Trading** houdt zich bezig met het inkopen en verkopen van basiszuivelproducten voor interne klanten en externe business-to-business afnemers. Het productassortiment omvat kaas, boter, melkpoeder en vloeibare producten, zoals rauwe melk, room, magere melk en melkconcentraat. FrieslandCampina Trading beperkt ook het risico van de stijgende en dalende grondstofprijzen voor zuivel door de vet- en eiwitposities van de onderneming af te dekken.

De corporate activiteiten, beëindigde bedrijfsactiviteiten en Global Shared Services zijn verantwoord als Overige aangezien deze activiteiten niet classificeren onder de marktgerichte business groups.

De geïdentificeerde operationele segmenten betreffen de afzonderlijke segmenten binnen FrieslandCampina waarvoor financiële informatie beschikbaar is die frequent wordt beoordeeld door de executive board als hoogstgeplaatste functionarissen die belangrijke operationele beslissingen nemen omtrent de toerekening van de beschikbare middelen aan het segment en om de prestaties van het segment vast te stellen.

Segmentatie naar business group

							eerste halfjaar 2023
	Food & Beverage	Specialised Nutrition	Ingredients	Trading	Overige	Eliminatie	Totaal
Netto-omzet derden	4.799	582	752	765			**6.898**
Interne leveringen[1]	219	58	240	671		-1.188	
Totaal netto-omzet	**5.018**	**640**	**992**	**1.436**		**-1.188**	**6.898**
Bedrijfsresultaat	23	127	131	-138	-96		**47**
Financieringsbaten en -lasten							**-37**
Resultaat uit joint ventures en geassocieerde deelnemingen, na aftrek van belastingen					5		**5**
Winst voor belastingen							**15**
Bedrijfsresultaat als % netto-omzet derden	0,5	21,8	17,4	-18,0			**0,7**
Boekwaarde activa operationele activiteiten[2]	5.208	863	1.677	412	338	-383	**8.115**
Boekwaarde overige activa							**940**
Totaal activa							**9.055**
Verplichtingen uit operationele activiteiten[3]	2.495	394	233	114	530	-383	**3.383**
Overige verplichtingen							**1.725**
Totaal verplichtingen							**5.108**

1 Interne leveringen zijn gewaardeerd op vergelijkbare wijze als transacties met derden.
2 Betreft boekwaarde activa exclusief latente belastingvorderingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen, verstrekte leningen, effecten, langlopende vorderingen, vorderingen inzake vennootschapsbelasting, vordering op Zuivelcoöperatie FrieslandCampina U.A., liquide middelen en activa aangehouden voor verkoop.
3 Betreft personeelsbeloningen, voorzieningen, derivaatverplichtingen, handelscrediteuren en overige verplichtingen, exclusief verplichtingen aan Zuivelcoöperatie FrieslandCampina U.A.

Segmentatie naar business group

	eerste halfjaar 2022						
	Food & Beverage	Specialised Nutrition	Ingredients	Trading	Overige	Eliminatie	**Totaal**
Netto-omzet derden	4.711	497	752	613	24		**6.597**
Interne leveringen[1]	436	68	201	688	27	-1.420	
Totaal netto-omzet	**5.147**	**565**	**953**	**1.301**	**51**	**-1.420**	**6.597**
Bedrijfsresultaat	158	97	87	71	-85		**328**
Financieringsbaten en -lasten							**–7**
Resultaat uit joint ventures en geassocieerde deelnemingen, na aftrek van belastingen					5		**5**
Winst voor belastingen							**326**
Bedrijfsresultaat als % netto-omzet derden	3,4	19,5	11,6	11,6			**5,0**
Boekwaarde activa operationele activiteiten[2]	5.672	808	1.694	569	707	-668	**8.782**
Boekwaarde overige activa							**1.033**
Totaal activa							**9.815**
Verplichtingen uit operationele activiteiten[3]	2.844	440	281	175	646	-668	**3.718**
Overige verplichtingen							**1.991**
Totaal verplichtingen							**5.709**

1 Interne leveringen zijn gewaardeerd op vergelijkbare wijze als transacties met derden.
2 Betreft boekwaarde activa exclusief latente belastingvorderingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen, verstrekte leningen, effecten, langlopende vorderingen, vorderingen inzake vennootschapsbelasting, vordering op Zuivelcoöperatie FrieslandCampina U.A., liquide middelen en activa aangehouden voor verkoop.
3 Betreft personeelsbeloningen, voorzieningen, derivaatverplichtingen, handelscrediteuren en overige verplichtingen, exclusief verplichtingen aan Zuivelcoöperatie FrieslandCampina U.A.

Netto-omzet

Netto-omzet naar geografische locatie afnemer	eerste halfjaar 2023	
		%
Nederland	1.627	24
Duitsland	462	7
Rest van Europa	1.719	25
Azië en Oceanië	2.125	30
Afrika en het Midden-Oosten	703	10
Noord- en Zuid-Amerika	262	4
	6.898	**100**

De netto-omzet betreft hoofdzakelijk de verkoop van goederen waarbij de prestatielevering door FrieslandCampina plaatsvindt op een specifiek moment en niet gedurende een periode.

Bedrijfskosten

In de kostprijs omzet is de vergoeding voor melk aan leden-melkveehouders opgenomen van EUR 2.514 miljoen (eerste halfjaar 2022: EUR 2.416 miljoen).

Overige bedrijfslasten en -opbrengsten

Kosten voor omwisseling vreemde valuta in Nigeria

In Nigeria is sprake van zeer beperkte beschikbaarheid van US dollars voor het voldoen aan internationale betalingsverplichtingen. Als gevolg van deze beperkte beschikbaarheid zijn benodigde kosten (valutakoersverliezen) om US dollars te verkrijgen hoger in vergelijking tot de officiële omwisselkoers in Nigeria. De onderneming heeft een verplichting om Naira's naar US dollars om te wisselen in de lokale markt. Deze verplichting is aangegaan om te voldoen aan haar internationale betalingsverplichtingen. In 2022 zijn voor deze verplichting kosten opgenomen van EUR 63 miljoen.

In 2023 is de verplichting deels verbruikt voor gerealiseerde kosten voor omwisseling van Naira's naar US dollars. In juni is het resterende deel van de verplichting van EUR 19 miljoen vrijgevallen omdat de officiële omwisselkoers gedevalueerd is. Van de vrijval is EUR 12 miljoen verantwoord onder Overige bedrijfslasten en EUR 7 miljoen onder Financieringslasten.

Desinvestering Duitse activiteiten

Per 1 april 2023 heeft FrieslandCampina de verkoop van een deel van zijn Duitse consumentenmerken en activiteiten, onderdeel van business group Food & Beverage, aan Unternehmensgruppe Theo Müller juridisch afgerond. De verkoop betreft de productielocaties en distributiecentra in Keulen, Heilbronn en Schefflenz en enkele merken, waaronder Landliebe.
De resultaten tot het moment van verkoop zijn opgenomen in de winst- en verliesrekening. Vanaf 1 april 2023 worden de activiteiten niet langer geconsolideerd. De verkoop heeft geresulteerd in een verlies van EUR 3 miljoen en is verantwoord onder Overige bedrijfslasten.

Financieringsbaten en -lasten

De netto-rentekosten in de eerste helft van 2023 bedroegen EUR 36 miljoen (eerste halfjaar 2022: EUR 9 miljoen).

In de eerste helft van 2023 is een negatief resultaat op valutaomrekening van EUR 4 miljoen voor rentedragende vorderingen en schulden in vreemde valuta, evenals de gerealiseerde resultaten uit financiële derivaten, opgenomen onder financieringslasten en -baten. In de eerste helft van 2022 was het resultaat op valutaomrekening EUR 4 miljoen positief.

Belastingen

De belastinglast bedraagt EUR 7 miljoen (eerste halfjaar 2022: EUR 187 miljoen). De effectieve belastingdruk in de eerste helft van 2023 bedraagt 50% (eerste halfjaar 2022: 57%). De afname is met name het gevolg van de lagere winst voor belasting en een lagere afwaardering van de latente belastingvordering in Nederland ten opzichte van 2022.

Grond, gebouwen en installaties

	Totaal
Boekwaarde per 1 januari	**3.239**
Afgestoten middels verkoop bedrijfsonderdeel	-2
Investeringen	211
Desinvesteringen	-2
Valuta-omrekenverschillen	-55
Herwaarderingen	-4
Overboeking naar activa aangehouden voor verkoop	1
Afschrijvingen	-180
Bijzondere waardeverminderingen	-6
Boekwaarde per 30 juni	**3.202**

De bijzondere waardeverminderingen in het eerste halfjaar van 2023 hebben voornamelijk betrekking op de afronding van de herstructureringen en de verkoop van activiteiten in Duitsland. Meer informatie inzake de verkoop van activiteiten in Duitsland is te vinden onder Overige bedrijfslasten en -opbrengsten.

Immateriële activa

	Totaal
Boekwaarde per 1 januari	**1.403**
Investeringen	15
Valuta-omrekenverschillen	-49
Amortisatie	-33
Bijzondere waardeverminderingen	-2
Boekwaarde per 30 juni	**1.334**

Voorraden

Gedurende het eerste halfjaar 2023 zijn voorraden afgewaardeerd voor in totaal EUR 49 miljoen (eerste halfjaar 2022 EUR 39 miljoen). Afwaarderingen van voorraden zijn verantwoord in de kostprijs omzet.

Liquide middelen

De geldmiddelen en kasequivalenten bedragen EUR 244 miljoen per 30 juni 2023 (eind 2022: EUR 421 miljoen). Het totaal aan restricties onderhevige geldmiddelen bedraagt EUR 15 miljoen, waarvan EUR 11 miljoen in Nigeria aan restricties onderhevig is voor gebruik door de groep als gevolg van valutabeperkingen, waaronder de zeer beperkte beschikbaarheid van USD.

Activa en passiva aangehouden voor verkoop

Alle activa en passiva aangehouden voor verkoop per ultimo 2022 hadden betrekking op Duitse consumentenmerken en activiteiten en zijn op 1 april 2023 aan Unternehmensgruppe Theo Müller verkocht. Over de verkoop van deze activa en passiva is geen winst of verlies verantwoord.

Eigen vermogen

Reserveringsbeleid

In het reserveringsbeleid 2023-2025 is opgenomen dat 60% van de winst van de vennootschap op basis van de garantieprijs, voor zover die direct of indirect toekomt aan de aandeelhouder van de vennootschap, wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Als onderdeel van de vergoedingen voor melkleveranties kan 40% van deze winst worden uitgekeerd aan de leden-melkveehouders als contante nabetaling. Bij een eventuele bijzondere waardevermindering van goodwill van ten minste EUR 100 miljoen kan worden besloten dit via de winstbestemming geheel ten laste van de toevoeging aan de algemene reserve te brengen. Indien een boekwinst hoger dan EUR 100 miljoen wordt gerealiseerd door de verkoop van bedrijfsonderdelen, kan besloten worden deze via de winstbestemming geheel of gedeeltelijk aan de algemene reserve toe te voegen.

Het reserveringsbeleid is vastgelegd in het melkgeldreglement en wordt na de huidige termijn opnieuw voor 3 jaar vastgesteld. Na vaststelling van de jaarrekening door de algemene vergadering van aandeelhouders wordt de eventuele contante nabetaling gedaan. In 2023 is EUR 85 miljoen uitgekeerd aan de leden-melkveehouders als contante nabetaling voor melkleveranties in 2022.

Op basis van het reserveringsbeleid kan een interimuitkering worden gedaan op basis van de resultaten over het eerste halfjaar van FrieslandCampina en de geleverde hoeveelheid melk. De interimuitkering bedraagt 75% van de pro forma contante nabetaling over de waarde van de geleverde hoeveelheid melk in het eerste halfjaar. Het resultaat over het eerste halfjaar is onvoldoende voor een interim-uitkering.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De niet in de balans opgenomen verplichtingen wijken niet materieel af van de niet in de balans opgenomen verplichtingen welke zijn toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening 2022.

Transacties met verbonden partijen

Er heeft verder geen significante wijziging plaatsgevonden in de aard van de informatie over verbonden partijen.

Financiële instrumenten

Accountingclassificaties en reële waarden

In de onderstaande tabel zijn de financiële instrumenten per waarderingsmethode weergegeven die tegen reële waarde gewaardeerd zijn. Hierbij is de reële waarde het bedrag dat zou zijn ontvangen of betaald als de vorderingen en/of verplichtingen waren afgewikkeld op balansdatum, zonder verdere verplichtingen. De verschillende niveaus van inputdata voor het bepalen van de reële waarde zijn als volgt gedefinieerd:

Niveau 1: genoteerde marktnoteringen (niet gecorrigeerd) in actieve markten voor identieke activa of verplichtingen;

Niveau 2: input anders dan genoteerde marktnoteringen die onder niveau 1 vallen, die waarneembaar is voor het actief of de verplichting, hetzij rechtstreeks (in de vorm van prijzen) hetzij indirect (afgeleid van prijzen);

Niveau 3: input voor het actief of de verplichting die niet is gebaseerd op waarneembare marktgegevens (niet-waarneembare input) waarbij die input een significante impact op de uitkomst heeft.

	30 juni 2023		
	Niveau 2	Niveau 3	Totaal reële waarde
Hedge accounting instrumenten met mutaties in het totaal resultaat			
Afdekkingsderivaten - activa	47		47
Afdekkingsderivaten - passiva	6		6
Reële waarde met mutaties in de winst en -verliesrekening			
Afdekkingsderivaten - activa	46		46
Afdekkingsderivaten - passiva	2		2
Put-optieverplichtingen		37	37
Voorwaardelijke verplichtingen		1	1

Voor rentedragende verplichtingen is het verschil tussen reële waarde en de boekwaarde als volgt:

	30 juni 2023	
	Boek-waarde	Reële waarde
Financiële verplichtingen niet gewaardeerd tegen reële waarde		
Rentedragende verplichtingen - vaste rente	655	647
Rentedragende verplichtingen - variabele rente	888	888

FrieslandCampina heeft ook andere financiële activa en passiva die niet tegen reële waarde gewaardeerd zijn. Voor deze financiële activa en passiva geldt dat de reële waarde niet significant verschilt ten opzichte van de boekwaardes, aangezien de rentevergoeding marktconform is en de looptijd kort.

Afdekkingsderivaten
De reële waarde van de valutatermijncontracten wordt berekend door vergelijking met de actuele termijnkoersen van contracten voor gelijke resterende looptijden. De reële waarde van interest rate swaps wordt bepaald aan de hand van de contante waarde op basis van actuele marktgegevens beschikbaar gesteld door Bloomberg. De reële waarde van de commodity swaps is bepaald aan de hand van de opgave van de 'mark-to-market'-waarderingen van de desbetreffende tegenpartijen.

Put-optieverplichtingen
De put-optie, verstrekt aan de overige aandeelhouders in de Nederlandse juridische entiteit die 51% van de aandelen in FrieslandCampina Engro Pakistan Ltd. houdt, bedraagt per 30 juni 2023 EUR 37 miljoen (31 december 2022: EUR 68 miljoen). In 2023 is EUR 26 miljoen uitgeoefend en is een herwaardering uitgevoerd van de put-optieverplichting. Dit heeft geleid tot een vrijval van EUR 5 miljoen verantwoord onder de Financieringsbaten en -lasten. De uitoefenprijs is vooral afhankelijk van de winst voor rente, belastingen en afschrijvingen van FrieslandCampina Engro Pakistan Ltd.

Mutaties en transfers
Gedurende de eerste helft van 2023 hebben de volgende mutaties plaatsgevonden voor de financiële instrumenten welke zijn aangemerkt als niveau 3:

	Voorwaardelijke verplichtingen	Put-optie verplichtingen
Boekwaarde per 1 januari 2023	1	68
Aflossingen		-25
Financieringslast		-1
Reële waardeaanpassing		-5
Boekwaarde per 30 juni 2023	**1**	**37**

Gedurende het eerste halfjaar van 2023 heeft er geen transfer plaatsgevonden van of naar niveau 1, 2 of 3.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden met een significante impact.

Amersfoort, 18 juli 2023

FrieslandCampina
nourishing by nature

Koninklijke FrieslandCampina N.V.
Stationsplein 4
3818 LE Amersfoort
T +31 33 713 3333

www.frieslandcampina.com

Koninklijke FrieslandCampina N.V.
FrieslandCampina is een van de grootste zuivelondernemingen ter wereld met een coöperatieve traditie van meer dan 150 jaar. De onderneming verwerkt de melk van melkveebedrijven tot een groot assortiment aan zuivelproducten en -ingrediënten. Zo voorziet FrieslandCampina elke dag honderden miljoenen mensen wereldwijd van waardevolle voedingsstoffen uit melk.

Koninklijke FrieslandCampina N.V. is volledig in handen van Zuivelcoöperatie FrieslandCampina U.A., waarvan 15.137 melkveehouders in Nederland, België en Duitsland lid zijn. Via de coöperatie zijn deze leden-melkveehouders eigenaar en toezichthouder van de onderneming. Samen met de leden-melkveehouders beheert FrieslandCampina de gehele productieketen: van gras tot glas.

FrieslandCampina voorziet consumenten van zuivelproducten, zoals melk, yoghurt, gecondenseerde melk, zuiveldranken, kaas, boter, kwark en room. Aan bepaalde consumentengroepen, zoals kinderen, ouderen en sporters, levert de zuivelonderneming specifieke voeding. Professionele afnemers, zoals bakkers, patissiers, chocolatiers, koks en cateraars kunnen bij FrieslandCampina terecht voor een breed assortiment producten, waaronder room, boter, desserts en vullingen. Ook levert de onderneming hoge kwaliteit ingrediënten aan internationale producenten van voedingsmiddelen en aan farmaceuten.

In 2022 leverden 9.927 leden-melkveebedrijven in Nederland, Duitsland en België ruim 9,5 miljard kilogram melk aan voor verwerking in zuivelproducten en -ingrediënten. FrieslandCampina heeft vestigingen in 30 landen en exporteert naar meer dan honderd landen wereldwijd. In 2022 waren bij FrieslandCampina gemiddeld 21.715 medewerkers (fte's) werkzaam. Bezoek onze website voor meer informatie: www.frieslandcampina.com.